

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czeszochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petytowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESZCZOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. Telefon Nr. 50.

„Pokój, a nie miecz”.

Czeszochowa, 12 | 6.

Pokojowy ustrój społeczeństw, jako zasada dążeń państwowotwórczych Polski, miał zawsze w narodzie Piastów znakomitych przedstawicieli, tak w mężach stanu, jak pisarzach i reformatorach życia państwowego. Zaś w Polsce porobiorowej, myśl filozoficzna okresu Mickiewiczowskiego — pokojowy ustrój społeczeństw — podniosła do zasady obowiązującej wszelki naród w postępie chrześcijańskiego humanitaryzmu. Teoretyczne postulaty pokoju państwowość polska wcieliła w życie systemem unji, tolerancji, wyznań i przekonań, aż do kodeksów obrony osobistej obywateli Rzplitej, a nawet jej gości, sferowanym zaś w swym ustroju państwowym ludom i narodom nosła Polska aż prawa wyjątkowe „przywilejów” współzycia obywatelskiego.

Tem stała Polska jako naród, o wybitnie pokojowych tendencjach swej kultury i charakter jej stosunku do spraw swego życia wewnątrz, oraz w polityce zewnętrznej narodu polskiego, musiał znaleźć swój wyraz i w systemach myśli filozoficznej. Myśliciele z okresu Polski Mickiewiczowskiej zwłaszcza teoretyczne rozwiązanie sprawy powszechnego pokoju ujęli w system wspaniałej ideowo, a logicznie ściślejszej syntezy naukowej, której wnioski wybiegają w daleką przyszłość pokojowego współzycia społeczeństw cywilizacji.

Materiał myślowy w tym zakresie nadaje się na tomy studjów, jakie wolna myśl polska przeprowadzi z czasem niewątpliwie nad genialnym dorobkiem swej twórczej myśli filozoficznej o charakterze wybitnie swoistym: materiał to wspaniały, w ramach niniejszego artykułu potrąca my jedynie wskazaniem na pewne wytyczne zasad pokojowych Mickiewicza i Hoene Wrońskiego w duchu wybitnie polskim.

Sejm polski, orzeka Mickiewicz, powinien się ukonstytuować jako koncilium europejskie, mające służyć za podstawę wolności narodów. Niech obwieści, że będzie reprezentował wolę ludów.

Naród polski musi smartwychwstając, politykę całą odmienić. Sejm polski, arka naszych praw i naszych tradycji, gdziekolwiek stanie równie święty będzie dla Polski jak i całej Europy, jeśli stróż tej arki uczują wielkość swego powołania. Polska smartwychwstała ma spóć znówu narody wolnością.

Polska ma być początkiem nowego świata. Jej zaś prawa i granice — od „polepszenia dusz” w narodzie zależeć będą ściśle.

Z tychże samych założen rozwiązań „kwestji polskiej” w duchu jej powołań osobistych wychodzi Hoene Wroński.

Sprawę polską traktuje naukowo w związku z postulatami odbudo-

wy świata na zasadach prawa i sprawiedliwości

Na żądanie Kościuszki i Dąbrowskiego opracował memoriał na temat: „O odbudowaniu Polski”. Niepodległość państwową Polski uważa za postulat dziejowego prawa sprawiedliwości, jako prawa rozwoju. Założenia i wnioski Wrońskiego w tym przedmiocie, głęboko sięgające w nerw bytu polskiego, stanowią skarbiec wielkiej ceny w twórczych wartościach myśli polskiej.

Myśliciele wolnej Polski dotrą w badaniach nad dziełami Wrońskiego do ich uznania za fundament odbudowy nawy państwowej Piastów, Jagiellonów i Mickiewiczów na opocej jej praw do istnienia, oraz innych narodów.

Naukowy postulat odbudowy Polski opiera Wroński na gruncie formacji pokojowej w ustroju życia społeczeństw ludzkoci. Prawym polem jest ten, kto toruje drogi przyszłości całemu rodzajowi ludzkiemu, na gruncie prawa moralnego.

Cywilizacja — to ustrój pokojowy, humanitarny, zabezpieczający prawa człowieka i ludzkoci od wstecznicstwa barbarzyństwa.

Wszelki naród, który sprzyjać będzie takim dążeniom cywilizacyjnym stanie w pierwszych szeregach twórców wszechludzkiego dobra.

Ideal humanitarnych ustosunkowań życia w sferze ustaw państwowych Polski znalazł swój wymowny wyraz dziejowego jej stanowiska. W dalszem ducha tych dążeń rozwinięciu, stawia myśl polska w dziełach swych wybitnych myślicieli zasadę trybunału „Rządu moralnego” dla spraw ogólnoludzkich, celem wdrażania w łono społeczeństw świata czynów kultury godziwie ludzkiej. Według Hoene Wrońskiego „autorytet moralny” kierownictwa losami wszech narodów objąć ma „Unia absolutna” jako święty trybunał zgody i rozjemstwa wśród państw i narodów.

Odnowa świata pójdzie jedynie od wnętrza duszy ludzkiej, nigdy nie zewnątrz przemiany jej ustaw — „na papierze”.

Stopień samowiedzy indywidualnej każdego narodu uwarunkuje miejsce, jakie mu z prawa rozwoju przypadnie wśród innych zbiorowoci twórczych. Tak wojna, jak i pokój czynią dzieło swoje w dziejowym pochodzie.

Misją twórczą Polski jest nieść światu — „pokój, a nie miecz”. To jej postulat naukowy postępu, w własnych, twórczych drogach — po najdalszą przyszłość.

Odpowiedź Francji

(na notę rosyjską.)

PETERSBURG, 13 | 6. Domiesienie Petersburskiej Agencji Telegraficznej: Rząd francuski polecił tu doręczyć notę, która zawiera te same oświadczenia, co i nota angielska, oraz, że Francja łączyąc sobie odzyskania Alzacji i Lotaryngji, które tej uprze dnia, dla postępy wydziały, walczyć

będzie wspólnie ze swymi aliantami aż do zwycięstwa, ażeby prowincjom tym zapewnić ich prawa, całość terytoru, oraz samodzielnosc polityczną i gospodarczą.

Dla cara katorza czy twierdza?

STOKHOLM, 13 | 6. Sprawa nasowego opuszczania Petersburga spowodowała odbycie posiedzenia Rady delegatów robotniczych w kwestji powyższej. Posiedzenie miało przebieg bardzo burzliwy. Posiedzenie przyjęło jeszcze bardziej chaotyczny charakter, gdy wszedł pod obrady projekt, dotyczący internowania b. cesarza Mikołaja II. Najwięcej głosów żądało przeniesienia cara do twierdzy Petropawłowskiej. Inni żądali natychmiastowego przeprowadzenia go do twierdzy kronsztadzkiej, inni jeszcze — stracenia b. cara przez wielki sąd narodowy. Jeden z delegatów zażądał wzięcia pod głosowanie projektu, aby natychmiast wysłać b. cara do kopalni w okręgu donieckim, albo też do katorgi syberyjskiej. Następnie głosowano nad projektem przeniesienia b. cara do Kronsztadu. Większość opowiedziała się za przeniesieniem.

Rząd angielski popiera oswobodzenie całej Polski.

AMSTERDAM, 13 | 6. Z Londynu donoszą:

Odpowiedź rządu angielskiego z dnia 9 czerwca na notę rosyjską o celach wojennych koalicji brzmi jak następuje:

Dnia 3 maja rząd królewski otrzymał za pośrednictwem ambasadora rosyjskiego notę rządu rosyjskiego, zawierającą wyjaśnienie jego polityki wojennej. W odezwie do narodu rosyjskiego, zawartej w nocie, powiedziano, że wolna Rosja nie ma zamiaru opanowywać innych narodów ani pozbawiać ich dziedzictwa narodowego, ani też gwałtem zajmować terenów obcych. Rząd angielski z całego serca zgadza się z tym zapatrywaniem. Rząd angielski przystąpił do wojny nie w celach zdobyczy i prowadził ją bynajmniej nie dla podobnych celów. Zamiarem jego, gdy wojna wybuchła, była obrońa bytu kraju i utrzymanie powagi zobowiązań międzynarodowych. Do tych celów dołączył się obecnie cel oswobodzenia narodów uciśnianych przez przemoc obcą. Dlatego rząd angielski cieszy się serdecznie, że wolna Rosja ogłosiła zamiar oswobodzenia Polski, nie tylko tej nad którą panowało dawne samowładztwo rosyjskie, lecz w równej mierze tej Polski, która znajduje się pod panowaniem cesarza niemieckiego. Demokracja angielska życzy Rosji powodzenia na tej drodze.

Przedewszystkiem! musimy dążyć do takiego układu stosunków, które zapewnią, ażeby i zadowolenie ludów i usunąć wszelki usprawiedliwiony powód do wojny w przyszłości. Rząd angielski z całego serca jednoczy się z tym.

w wyznawaniu zasad, które prezydent Wilson wyłożył w swym historycznym orędziu do kongresu amerykańskiego. To właśnie są cele, za które walczą narody brytyjskie, to właśnie są zasady, które przyswlecają obecnie i przyswlecać będą w przyszłości ich polityce wojennej.

Rząd angielski sądzi, że od czasu do czasu zawieranie przezeń umowy ze sprzymierzeńcami zgodne są z zasadami powyższymi, ale jeżeli rząd rosyjski życzy sobie tego, to rząd angielski jest najzupełniej gotów, umowy ze sprzymierzeńcami poddać badaniu, a w razie konieczności — rewizji.

Chwila bieżąca.

— Z Petersburga donoszą: Wszechrosyjski kongres delegatów ochotniczych uchwalił, że przyszła Rosja ma być rządzona na zasadach demokratycznej republiki związkowej.

— „Lokal Anzeiger“ donosi, iż hr. Besterhazy nosi się z zamiarem złagodzenia cenzury, stosowanej do dzienników węgierskich.

— W Rosji oczekują w krótkim czasie upadku obecnego gabinetu i powstania nowego, czysto socjalistycznego.

— Prasa londyńska wyraża żądanie wolenie z noty Wilsona skierowanej do Rosji.

— W Mikołajewie aresztowano 400 dezertorów.

— Do „Corriere della Sera“ donoszą z Petersburga, że już w bieżącym tygodniu należy oczekiwać nowych zasadniczych zmian w składzie rządu.

WOJNA.

Komunikat austriacki.

WIENIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 13 czerwca:

Włoski teren walk.

W Galicji wschodniej wzrasta ponownie działalność artylerji i lotników.

Wschodni plac boju.

Walki na płaskowzgórzu Siedmiu Gmin trwają w dalszym ciągu. Ataki włoskie skierowane głównie na Monte Forno, Monte Chieso i ciągnące się na północy stąd wzgórze pograniczne.

W południowej części tego obszaru już w naszym ogniu armatnim rozchwiał się ataki nieprzyjaciela.

Na wzgórzach pogranicznych wojaka nasze powetrzywały natarcia nieprzyjacielskie w walce na bagnety i na granaty ręczne.

© północy nieprzyjaciel natarł ponownie znacznymi siłami między Monte Forno a tyłami wzgórz pogranicznych. Wysiłki jego nie odniosły skutku.

Południowe wschodni teren walk.

Włoska eskadra lotnicza obrzucała bombami Durazzo. Poniosła śmierć wielu Albańczyków.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-poręcznik.

Co słychać nowego?

Co da konferencja w Sztokholmie.

Nawet wśród iniejatorów konferencji w Sztokholmie — socjalistów skandynawskich zarygnowuje się coraz silniejszy rozłam. Jeden z przewodców komisji sztokholmskiej, Borgbjerg, zarzuca szwedzkiemu socjalistom z pod-

znaku Brentinga sprzeniewierzenie się socjalizmowi, podobnie też traktuje duńską partję Stauninga, który wstąpił do burżuazyjnego ministerjum.

Naodwrot, przeciwnicy Borgbjerga nazywają go drugim Leninem, czyli agentem imperialistycznego rządu niemieckiego.

Niezbýt optymistyczne są również horoskopy stawiane dla obrad sztokholmskich przez socjalistów niemieckich.

Jeden z najwybitniejszych ich klerowników, członek parlamentu poseł W. Heine pisze w ostatnim numerze „Berliner Tageblattu“ wstępny artykuł na temat obrad w stolicy Szwecji.

Zdaniem autora pokój może się oprzeć tylko na czynniku zupełnego pojednania i zgodnej kooperatywy celem pokojowego rozwoju całego świata.

Ale podnosząc tę zasadę, niezapomina Heine zastrzedz się, tak jak to czyni stale Scheidemann albo sam kanclerz — że Niemcy nie mogą scharakteryzować się do pochwy i czekać na pokój, zaofiarowany im łaskawie przez przeciwników.

„Tak może zrobić dziś tylko Rosja, Niemcy są zgodni w innym pojęciu“. Jak widzimy głosy socjaldemokratów niemieckich nie wyszły dotychczas poza dawne swe „caeterum censeo“.

Jedynym nowym tonem w artykule Heinego jest projekt, aby złożyć w Niemczech związek ludowy, celem propagandy pokoju, zwalczania agitacji zorganizowanych krzykaczy i aneksjonistów.

Wniosek głodowy.

Na ostatnim posiedzeniu Koła polskiego w Wiedniu, poseł Włodzimierz Tetmajer, przedstawił los 88 wsi pod Krakowem, które w roku 1914 zde-molowano, a których dotychczas nie odbudowano tak, że ludność tych wsi miesi się dotychczas w piwnicach i niedźnych szopach.

Wniosek ten przekazano prezydium Koła z poleceniem podjęcia bezwzględnych, jaknajenergiczniejszych starań u rządu, aby przyspieszył odbudowę tych wsi.

W związku z tą sprawą, omawiano następnie kompleks kwestji, tyżących się odbudowy kraju. Dla sprawy tej powołano do życia osobną komisję złożoną z 6 posłów.

Koło polskie przystąpiło do dyskusji w sprawie zarządzeń władz w miastach galicyjskich, a przedewszystkiem w Krakowie i Lwowie, gdzie weszły w życie nowe, gdzieindziej niepraktykowane, ograniczenia żywnościowe.

Uchwalono sprawę traktować w izbie poselskiej w formie nagłego wniosku głodowego.

Amerykianie na froncie zachodnim.

„Berliner Tageblatt“ dowiaduje się z Genewy, że pierwszy korpus ekspedycyjny amerykański na froncie zachodnim ma liczyć nie 9,000 lecz 70,000 żołnierzy. Oczekiwana jest flotyła amerykańska, która będzie czynna na oceanie wspólnie z siłami bojowymi koalicji.

Bięgania Pekinu.

Z Pekinu przybyła do Tientsinu deputacja, mająca na celu ubłaganie dowódców wojskowych, ażeby powstrzymali pochód swój na stolicę chińską.

Wojsko jednego z generałów znajduje się w odległości 80 km. od Tientsinu w oczekiwaniu rozkazu wkroczenia.

Niepodległość Albanji zwiastunem pokoju.

„Giornale d'Italia“ pisze, że ogłoszenie niepodległości Albanji jest dowodem, że Sonnino przeczuwa bliższy koniec wojny i, że jako włoski rząd stanu, broni przedewszystkiem interesów Włoch.

Car bez emerytury i mundur.

Jak informują „Birzew. Wiedom.“ komisja reform wojskowych otrzymała wnioski, pochodzący z kół oficerskich, aby dawnemu carowi, pułkownikowi Romanowowi, udzielono dymisji bez emerytury i prawa noszenia uniformy.

Pokojowy program Krapotkina.

Koresp. „Woss. Ztg.“ donosi z Chrystyjanji:

Ks. Krapotkin, przyjeżdżając z Londynu do Rosji; umieścił w prasie norweskiej artykuł, w którym rozstrząsa możliwość zawarcia pokoju. Jako program pokojowy Krapotkin uważa za konieczne: ustąpienie Alzacji i Lotaryngji Francji, o ileby ludność tych krajów takie życzenie wypowiedziała; dalej utworzenie wolnej i całkowicie od Niemiec niezależnej republiki polskiej. Dla Serbji stawia Krapotkin podobne żądania. Mała Azja powinna być również niezależna.

Krapotkin przypuszcza, że około tego programu powinni się skupić wszyscy neutralni proletariusze.

Ministrowie węgierscy udają się na front.

„Lokal Anzeiger“ pisze, że za przykładem premiera węgierskiego hr. Tiszy, który w randze majora huzarów węgierskich uda się na front, pójdzie również były minister finansów Telesky, który jest podporucznikiem w pierwszym pułku honwedów.

Mędza w Portugalji.

Do „Koelnische Ztg.“ donosi korespondent szwajcarski: Oprócz braku zboża, dale się w Lizbonie odczuwać brak węgla; gazownie miejskie zamknięto. Zamknięte zostały również przedsiębiorstwa z powodu całkowitego braku bawełny. 100,000 ludzi pozostanie bez pracy.

San Domingo zrywa stosunki z Niemcami.

Ambasador hiszpański zakomunikował rządowi do spraw zagranicznych, iż według otrzymanej przez niego urzędowej wiadomości, republika dominikańska spowodowana została przez Stany Zjednoczone Ameryki do zerwania stosunków dyplomatycznych z Niemcami. Opiekę nad interesami niemieckimi w republice objęła Hiszpanja.

Tunel pod kanałem La Manche

Według wiadomości, otrzymanej przez paryski „Matin“ z Londynu, na posiedzeniu generalnem Tow. budowy tunelu pod kanałem La Manche oświadczył prezes tego Towarzystwa, bar. Lolanger, że rząd angielski postanowił powziąć uchwałę zasadniczą, aby nie odkładać dłużej budowy tego tunelu.

Nowa Rosja a stara umowa.

„Petit Parisien“ dowiaduje się z Londynu, że członek angielskiej izby gmin King zapytał ministra spraw zagranicznych, czy nowy rząd rosyjski deklaruje swe przystąpienie do umowy londyńskiej. Lord Robert Cecil dał odpowiedź przeczącą. Sprawa ta nie była wcale poruszana.

Ormianie topieli w rzekach.

Lord Bryce, były ambasador angielski dla Stan. Zjedn. powiada w depeszy do amerykańskiego komitetu ratunkowego, pracującego na rzecz

syryczyków i ormian, że podczas ostatniej rzezi w Azji Mniejszej tylko ten chrześcijanin został oszczędzony, który przeszedł na mahometanizm. Bardzo wiele jednakże tysięcy ormian wołało śmierć, aniżeli wyrzeczenie się Chrystusa dla Mahometa. A kiedy odmówili przyjęcia wiary turków, strzelano ich bez litości lub topiono w rzekach.

Restytucja państwa żydowskiego.

Wychodzący w Detroit (Stany Zjednoczone) „Dz. Polski“ pisze: „Korespondent amerykański Bell z Londynu donosi, że po wojnie Palestyna, stara żydów ojczyzna, będzie im przywrócona. W kraju tym swobodnie może się wyżywić dwanaście milionów ludzi. Radzimy więc wszystkim tym żydom, którym się w Polsce rządy polskie nie będą podobać, ażeby co-prędzej pakowali manatki i „Jazda do Galilei“.

KRONIKA.

Oktawa Bożego Ciała.

Dzisiaj w oktawę Bożego Ciała tradycyjnym zwyczajem w godzinach popołudniowych wyruszy procesja z kościoła św. Barbary do ołtarzy ustawionych w tej dzielnicy.

Msza żałobna za poległych pod Rokitną.

Staraniem grona pań miejscowych z paniami mec. Mieczysława, Korkowską i Edmundową Langnerową na czele odprawiona została wczoraj 13 czerwca, jako w drugą rocznicę niezapomnianej szarży pod Rokitną, w kościele św. Zygmunta msza żałobna za poległych bohaterów. Mszę św. odprawił ks. kan. M. Fulman. Podczas Mszy św. chór parafialny wykonał pienia religijno-żałobne a znany kierownik chórów p. Maksza śpiewał solo. Na środku nawy głównej wystawiono katafalk z czapką ułańską i szablą. Kościół wypełnił się przedstawicielami miejscowego społeczeństwa. W nabożeństwie żałobnym wzięli udział legionści z miejscowego Urzędu zaciągu do Wojska Polskiego.

Osobiste.

Rodzina p. Jana Kaweckiego prosi o zgłoszenie się do redakcji naszego pisma w godz. od 10 rano do 1 po poł. w sprawie bardzo ważnej.

Gość na Jasnej Górze.

W tych dniach był w Częstochowie, zwiedzając Bazylikę Jasno-górską b. prezes ministrów austriackich i zarazem minister spraw wewnętrznych hr. Berechtold, który w towarzystwie O. Romualda zwiedzał szczególnie bibliotekę i wnętrza klasztoru.

Gościowi honory domu czynił prócz O. Romualda, w imieniu OO. Paulinów, kap. Klettlinger c. i k. komendant Jasnej Góry.

Z zebrania polskiego związku żelaznego.

W ubiegłą niedzielę odbyło się zebranie ogólne polskiego związku żelaznego, które zagal. p. W. Kolwas, proponując na przewodniczącego p. T. Rymera, na sekretarza zaś p. K. Stachera.

Po odczytaniu sprawozdania z działalności związku, oraz prowadzonego przez związek sklepu Miejskiej Dep. Złwn. nr. 8, zebrani dowiedzieli się, że związek podczas wojny udzielił zapomóg swoim członkom na ogólną sumę mk. 1138.

Zarządzone wybory do zarządu dały wynik następujący: pp. W. Kolwas — prezes, J. Głuchowski — wiceprezes,

W. Szatkowski — skarbnik, T. Stachera — sekretarz, do Komisji rewizyjnej powołano pp. M. Sabata i W. Grochowskiego.

Próby generalne.

Dzisiaj we czwartek i jutro w piątek o godz. 6 po poł. na boisku przy ul. Jasnej odbędą się próby generalne z mających się odbyć w sobotę i niedzielę popisów gimnastycznych. Jak nas informują organizatorzy, popisy tegoroczne zapowiadają się świetnie i przewyższają wszystkie inne, które miały dotychczas miejsce w Częstochowie.

Aby zaś dać możność szerszym sferom i młodzieży urzemia ćwiczeń, komitet postanowił wpuszczać publiczność podczas prób generalnych za opłatą 10 fenigów.

O los kolejarzy.

Wydz. Eksp. Społeczny Koła prac. nad rozw. przem. i handlu dzisiaj we czwartek na odczyty dyskusyjnym poruszy sprawę b. kolejarzy.

W doniesień dla b. pracowników kolejowych kwestji Koło zwracało się do T. Rady Stanu, a wobec tego, że sprawa ta dotyczy najbardziej wspomnianych pracowników, przeto pożądanym jest liczny udział kolejarzy na odczytye dzisiejszym, który rozpocznie się dzisiaj we czwartek o godz. 8 wiecz. w siedzibie Koła, ul. Teatralna 14.

Odczyt.

Odczyt o wyspach hawajskich kap. Okołowicza na cele kwesty „Ratujcie dzieci“, odbędzie się w najbliższą sobotę dnia 16 czerwca o g. 9 wiecz. w sali Straży. Bilety w tych dniach będą do nabycia w cukierni p. Jackowskiej. Szczegóły w afiszach.

Zakończenie roku szkolnego.

W nadchodzącą sobotę w kościele św. Zygmunta odprawione zostanie nabożeństwo, z okazji zakończenia roku szkolnego w szkołach elementarnych Tow. Opieki Szkolnej w Częstochowie.

Po nabożeństwie odbędzie się popis uczniów i učenje w sali „Ogniska Robotniczego“, Krakowska 13.

Podziękowanie.

W dniu 8 czerwca br. grono amatorów w teatrze „Ogniska“ odegrało na rzecz P. M. S. im. Sw. Józefa sztukę p. „Winiak Tumrego“.

Grano z niezwykłym zapalem, w aktorach amatorach widac było chęć wiania duszy w poszczególne role odtwarzane, całość wyszła nad spodziewanie dobrze. Wobec powyższego Zarząd P. M. S. im. św. Józefa składa amatorom podwójne podziękowanie — za przeznaczenie czystego zysku z przedstawienia na rzecz P. M. S. im. św. Józefa i za doskonałe odegranie sztuki.

Zarząd P. M. S. im. św. Józefa.

Ciekawy dokument.

Ciekawy dokument nacjonalizmu żydowskiego znajdujemy w ostatnim numerze żargonowego „Momentu“. Jest nim odezwa „żydowskiej macierzy szkolnej“, która głosi wyraźnie. „Walka o żydowskie prawa narodowe, o żydowska narodowa szkoła nakłada na nas obowiązek przygotować przedewszystkiem grunt tu u nas w domu, zorganizować szerokie masy żydowskie około hasła: żydowska szkoła narodowa z żydowskim językiem wykładowym“. Widać z tego, że nacjonalści żydowscy zagalopowali się tak dalece, że zdają im się, że są już we „własnym domu“ i za pomijają, że nie są w nim sami i stali się niezupełnie jeszcze jego właścicielami.

Orga papierosowa.

Spekulacja zwykła ogarnęła obecnie papierosy monopolowe. Fabry-

ka „Noblesse“ umożliwiła handlującym podwyższenie cen z 11 do 18 kop. Papierosy fabryk niemieckich zdrożały zależnie od widzimisię handlarzy.

Wielka Kwesta w Łojkach.

Dzięki zabiegom i staraniom właścicielem dominium Łojki pp. Rudnickim i uczynnym gospodarzem Łojek, Gnaszyna, Ottonowa, którzy nie skąpili ofiar na rzecz biednej dziatwy, Wielka Kwesta w tej okolicy wypadła pod każdym względem pomyślnie.

Zarówno loteria, jak i Kwesta znalazły poparcie wśród świątecznych mieszkańców wspomnianych wsi i jedynie gospodarze ze wsi Konradów, nawiasem mówiąc dość zamożni, gdy zgłosili się do nich kwestarze, prosząc o ofiarę dla dziatwy zostali ordynarnie przyjęci i narażeni na nieprzyjemności.

Fakt powyższy jest bardzo smutny i świadczy o ciemnocie, jaka we wsi Konradów znajduje gościnę. Zresztą nie dziwnego, wieś ta nie może pochwalić się żadną placówką kulturalną, widocznie mieszkają tam jacyś dziwni ludzie.

Podczas Kwesty w niedzielę nauczycielka szkoły w Łojkach p. Julia Derus wygłosiła bardzo ładnie opracowany odczyt o Kościuszcze, odbył się też popis uczniów szkoły miejscowej, pozostającej pod kierunkiem cenionej za jej pracę p. Derus, która może być dumna ze swych wychowanków.

Nowy bilon.

Krajowa kasa pożyczkowa wypuściła drobne pieniądze polskie. Ukazały się już zelazne 10 cto fenigówki, zaś w ciągu tygodnia ukaza się 5 i 2 fenigówki. Na stronie przedniej noszą one napis: „Królestwo Polskie, 10 (wzgl. 5, 2) fenigów — rok 1917“. Na stronie odwrotnej wyobrażony jest orzeł polski z koroną królewską, otoczony wieńcem z gwiazd.

Niemieckie monety srebrne.

Pisma niemieckie donoszą, że urzędy pocztowe otrzymały polecenie przesyłania wszystkich monet srebrnych do banku państwowego, ponieważ monety te otrzymują nowe znaki.

Jarzyna z... sosem mięsny.

Francuzi wpadli na bajeczny pomysł: Otóż nie mając prawie zupełnie mięsa wobec urzędowego zakazu podawania potraw mięsnych na kolacje, urządzają się w ten sposób, że podają... jarzynę, zaprawioną sosen mięsny. Skutkiem tego na kartach spożywczych napotkać można tego rodzaju potrawy: „Kartofelki w owczym sosie“, „Cielęc buraczk“, „Wiąprzowy bob“, „Gosj groszek“, „Sajata wołowa“ itp.

Pożar we Włoszczowskim.

W drugi dzień Zielonych Świątek wyniknął pożar w Plesznie, powiat włoszczowski, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem dzieci, pozostawionych bez dozoru, gdy starsi powychodzili na nabożeństwo. Spalony się 152 obejścia gospodarskie, straty ogólne wynoszą 300.000 rubli. W ogniu poniosły śmierć 2 dzieciny wiejskie. Na razie przyszła z pomocą pogorzelcem komenda włoszczowska, a p. Sergiusz Niemojewski przyrządził drzewa na odbudowanie zagrod.

Kara śmierci.

Sąd okręgowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Jana Kidzińskiego z Kruszyny, oskarżonego o morderstwo swej sąsiadki Łapińskiej, której zrabował 475 rb. Sąd skazał Kidzińskiego na śmierć.

Z Warszawy.

Najnowszy „specjal”.

W tych dniach ukazały się już w handlu wezrose gatunki młodych kartofli, sprzedawane „tylko” po 8 mk. za funt co wynosi 720 marek za korzec.

Kartofle to są więc najdroższym „specjałem” i na kupno ich mogą pozwolić sobie chyba miljonarzy. — Skromny kartofel nie spodziewał się chyba nigdy, że nabierze wartości, jaką miały dawniej „marcepany”.

Praktyczność w zdobnictwie.

W dzielnicach, zamieszkałych przez ludzi bogatych rabaty przed domami obsadzono miast kwiatów — kartofla- mi. Zardiniery na wielu balkonach pryncypalnych ulic obsiane są fasolą, koprem makiem itd. roślinami użyt- kowymi.

Z Kalisza.

Kłeska gradowa.

Burza, jaka przeszła we czwartek dn. 31 maja o godz. 7 wiecz. na zachód i północ od Kalisza, wyrządziła straszną klęskę na polach 12-stu dóbr i wsi pod Kaliszem. Spadł właściwie nie grad, lecz całe kawałki lodu, które miejscami leżały jeszcze do rana następnego dnia. Ludzie, pracujący w

polu, sadzili, że to „koniec świata”. Wszystkie zasiewy zupełnie zniszczone, zrównane z ziemią, pola przed stawiają rozpaczliwy obraz, w koszarach i domach wiejskich wybite zostały wszystkie szyby, zabity został też nasz zrebak, dużo ludzi jest pokaleczonych, tak że wzywano pomocy lekarskiej. Zasiewy w majątkach były przeważnie ubezpieczone, choć nie wynagrodzi to braku żywności, straty wielkie ponieśli natomiast włóczęganie tej okolicy, którym grad całą pracę polną zniszczył w przeciągu zaledwie 15 minut.

Z ostatniej chwili.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 13 czerwca.

Zacnodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechtu Bawarskiego.

W silnym ogniu zwalczały się artylerje w kierunku Yveru i na południu Douve. Na zachodzie od Warneton wydestał się w południe atak angielski w ogniu naszym niszczącym tylko w kilku miejscach z rowów, wyłaniające się oddziały szturmujące

cofali się przed naszą połączoną piechotą i artylerją ze stratami. Wierzącym nie udało się tam w ten sam sposób ponowny atak anglików. Na zachodzie od drogi Arras—Lens był rano silny ogień na nasze stanowiska. Siły angielskie siły, które zatakowały na brzegu północnym strumyka Sauchez i wtargnęły do rowów naszych, odrzucone w silnym kontrataku.

W następującej walce ręcznymi granatami ścięliśmy nasze oddziały atakujące pozostałe jeszcze jedno miejsce nowe, w które się włamały.

Front wojsk niemieckiego następnego dnia.

W niektórych odcinkach frontu od Aisne w Szampanji i nad Mésą, czasami ożywiona działalność ognio- wa.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Nic nowego.

Front wschodni:

1

Front macedoński.

Żadne ważne wydarzenia.

Pierwszy gen. kwatermistrz Ludendorff.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od Srody 13-go do Niedzieli 17-go Czerwca 1917 roku.

MARYLA S.

Dramat w 5-ciu wielkich częściach z udziałem w roli głównej piękności Olgi Desmond.

Srodkowe Alpy zdjęcie z natury.

Nad program

Trzeba sobie umieć radzić.

Arcywesola komedia w kolorach.

ANONS! W czwartek dnia 21-go Czerwca odbędzie się Wielki Koncert Recital słynnego, wszechświatowego artysty, króla skrzypków St. Barcewicza. Akompaniować będzie profesor Lefeld.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Dzisiaj i dni następnych: Sensacja! Najwybitniejszy obraz sezonu! Sensacja!

Mgła i słońce

Wzruszający dramat życiowy w 6-ciu wielkich aktach. W roli głównej głośna z piękności i słynna z talentu ulubienica Publiczności.

MIA MAY.

Uwaga: Głosy Pras i Publiczności Warszawskiej i Łódzkiej brzmiały zgodnie że jest to najlepszy obraz sezonu obecnego.

Osoby miejsce zwykłe—Orkiestra koncertowa pod kierunkiem Al. Salzberga; Szczegóły w programach

OGŁOSZENIE.

W sobotę dnia 23 Czerwca o godz. 4-ej p. przy ul. Wieluńskiej № 30 odbędzie się Nadzwyczajne ogólne zebranie członków T wa Pożyczkowo - Oszczędnościowego „Częstochówka.” Gdyby w powyższym terminie nie zebrała się ilość członków wymagana ustawą (1/10 część) to drugie zebranie ważne bez względu na ilość przybyłych członków odbędzie się w tymże lokalu o tej samej godzinie w dniu 24 Czerwca r. b.

R A D A.

1. Orzelski
P. Berg
J. Lewandowski
A. Jankiewicz

LEKARZ-DENTYSTA Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie ceny bardzo przystępne.
od 2—1 i od 3—7 wieczorem.

Sprzedaj roszady brukwi

Oddział Rolniczy Zarządu Cywilnego sprzedaje roszadę brukwi po cenie 40 fenigów za 100 sztuk. Zgłoszenia w Biurze Oddziału Rolniczego przy ulicy Pięknej № 3.

DOKTOR MEDYCZNY Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

Stanisław RUMSZEWICZ advokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna (dawnej Cerkiewna) № 4 (pierwsze piętro nad b. biurem adresowem).
Przyjmuje od 2—8 po poł.

Kupię szablę lekką wiadomość w Gońcu 443—

2 kozy mleczne do sprzedania ul. Wieluńska Nr. 3 445—

Potrzebny stary obłopic do kantoru plem Teatralna Nr. 11 446—

Zgubione kwit Lombardu kasj. Poś. Osob. dnośkowej Nr. 30439. 448—

6 mierz gruntu morgo placu sprzedam. Siedm. kamienio „Nr. 23 sklep” 448—

Subjekt fryzjerski potrzebny ul. Panny Marji № 25. 444—